

Kids Save Lives – Erklæring fra det Europæiske Råd for Genoplivning, European Resuscitation Council, (ERC) om undervisning af skolebørn i hjertelungeredning

"Hænder der hjælper - uddannelse af børn er uddannelse for livet"

Pludseligt, uventet hjertestop uden for hospital er den tredje hyppigste dødsårsag i de vestlige lande (1). Den samlede overlevelse efter hjertestop uden for hospital er 2-10% (2) - (4). I Europa og USA dør i alt 700.000 mennesker hvert år som følge af hjertestop uden for hospital. Det samme gælder for andre vestlige dele af verden. Mange af disse liv kan reddes, hvis flere lægfolk træder til med hjertelungeredning (HLR), når de bliver vidne til hjertestop uden for hospital (2). Der kan gå flere minutter (6-12) eller længere inden den professionelle hjælp når frem. Men hjernen kan allerede begynde at tage skade efter kun 3-5 minutter uden blodgennemstrømning (5).

Op mod 70% af alle uventede hjertestop uden for hospital er bevidnet af familiemedlemmer, venner eller andre vidner (2), (5). Derfor har lægfolk ofte mulighed for at træde til, inden det professionelle sundhedspersonale når frem. I løbet af de første minutter efter et hjertestop hos voksne er der stadig ilt i blodet og lungerne og omgående hjertemassage fra vidner, kan spare hundredtusindvis af menneskeliv hvert år (6). Effektiv HLR er let at udføre og lægfolk kan reelt ikke gøre noget forkert ved at forsøge HLR. Lægfolks hjertelungeredning øger patientens chancer for at overleve to til fire gange (2). I ganske få lande træder vidner til med hjertelungeredning i 60-80% tilfælde af uventet hjertestop uden for hospital, men i de fleste lande gælder det kun langt under 20% (7).

Obligatorisk, landsdækkende uddannelse af skolebørn har den højeste effekt i forhold til at få lægfolk til at træde til med HLR (8) - (13). Dette synes at være den mest succesfulde måde at nå hele befolkningen. De højeste forekomster af HLR fra lægfolk, findes i nogle skandinaviske lande, hvor uddannelse af skolebørn i livreddende førstehjælp har været obligatorisk i årtier (12), og denne model er begyndt at sprede sig.

Fig. 1. "Kids save lives" - logoet er udviklet af det italienske råd for genoplivning (Italian Resuscitation Council (IRC)), som velvilligt stiller dette gratis til rådighed for alle deltagere i "Kids Save Lives"-initiativet i Europa.

For at støtte den positive udvikling, har Verdenssundhedsorganisationen, World Health Organization (WHO) godkendt "Kids Save Lives"-erklæringen i 2015, en fælles erklæring fra the European Resuscitation Council (ERC), the European Patient Safety Foundation (EPSF), the International Liaison Committee on Resuscitation (ILCOR) og the World Federation of Societies of Anesthesiologists (WFSA) (6), (10), (11). Denne erklæring anbefaler to timers HLR-træning årligt fra 12-årsalderen i alle skoler i hele verden. I denne alder er børn modtagelige for at

lære nyt og lærer derfor lettere at hjælpe andre (9). Ved at starte i en ung alder, bliver det at lære HLR som det at lære at svømme, ride eller køre på cykel; børn glemmer ikke, hvordan man redder liv (14). Sundhedsprofessionelle, lærere som er trænet i at undervise i HLR og andre kan undervise skolebørn med succes, og alle kan fungere som ambassadører (15). Viden om HLR og HLR-færdigheder kan spredes yderligere ved at opfordre børn til at undervise i deres familie og venner.

Med "Kids Save Lives" -initiativet (fig. 1), kan vi bidrage til at øge overlevelseshraten for personer med hjertestop uden for hospital med faktor to til fire. Vi kan på en let måde redde 300.000 ekstra liv i hele verden hvert år, næsten tusind liv hver dag, og næsten ét liv hvert minut.

De 10 ERC principper - øget overlevelse med "Kids Save Lives":

1. Alle kan redde et liv - selv børn kan redde et liv (9) - (16).
2. To timers HLR-træning om året for skolebørn er tilstrækkeligt (9) - (11), (15), (16).
3. Træning skal involvere praktiske aktiviteter, som kan suppleres med teoretisk - herunder virtuel - læring (9). En sådan træning kan også foretages uden avanceret udstyr eller særlige genoplivningsdukker.
4. Årlig uddannelse af skolebørn bør starte i 12-årsalderen eller tidligere (9) - (11), (15).
5. Uddannede børn bør opfordres til at uddanne andre. Efter endt uddannelse bør lektien for alle børn være: I de næste to uger skal du træne ti andre mennesker og melde tilbage.
6. En bred vifte af mennesker, herunder anæstesilæger, kardiologer, akutlæger, sygeplejersker, ambulancepersonale, læger og studerende i sundhedsfag, uddannede lærere og andre frivillige kan undervise skolebørn i HLR - i skoler, på hospitaler og andre steder (6), (9), (15), (16).
7. De ansvarlige i ministerier for uddannelse og/eller skole og andre førende politikere fra hvert land, bør

implementere et landsdækkende tilbud for at undervise skolebørn i HLR (12).

8. Alle nationale råd for genoplivning (NRC) og lignende organisationer bør støtte implementeringen af et nationalt initiativ og kampagnen "Kids Save Lives" i sit land.

9. Med "Kids Save Lives" vil børnene også lære om relevant social ansvarlighed og social færdigheder (9) - (11).

10. Nationale programmer, der uddanner skolebørn i HLR kan redde flere liv, gavne samfundet og reducere sundhedsmæssige omkostninger (12), (17).

Interessekonflikter

Se venligst

<https://www.erc.edu/index.php/doclibrary/en/viewDoc/2203/3/>

Referencer

1. Taniguchi D, Baernstein A, Nichol G. Cardiac arrest: a public health perspective. *Emerg Med Clin North Am* 2012;30:1–12.
2. Böttiger BW, Grabner C, Bauer H, et al. Long term outcome after out-of-hospital cardiac arrest with physician staffed emergency medical services: the Utstein style applied to a midsized urban/suburban area. *Heart* 1999;82:674–9.
3. Monsieurs KG, Nolan JP, Bossaert LL, et al., ERC Guidelines 2015 Writing Group. European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2015: Section 1. Executive summary. *Resuscitation* 2015;95:1–80.
4. Nolan JP, Hazinski MF, Aickin R, et al. Part 1: Executive summary: 2015 International Consensus on Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care Science with Treatment Recommendations. *Resuscitation* 2015;95:e1–31.
5. Breckwoldt J, Schloesser S, Arntz HR. Perceptions of collapse and assessment of cardiac arrest by bystanders of out-of-hospital cardiac arrest (OOHCA). *Resuscitation* 2009;80:1108–13.
6. Böttiger BW. "A Time to Act" – Anaesthesiologists in resuscitation help save 200,000 lives per year worldwide: school children, lay resuscitation, telephone- CPR, IOM and more. *Eur J Anaesthesiol* 2015;32:825–7.
7. Gräsner JT, Bossaert L. Epidemiology and management of cardiac arrest: what registries are revealing. *Best Pract Res Clin Anaesthesiol* 2013;27: 293–306.
8. Perkins GD, Handley AJ, Koster RW, et al., Adult basic life support and automated external defibrillation section Collaborators. European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2015: Section 2. Adult basic life support and auto-mated external defibrillation. *Resuscitation* 2015;95:81–99.

Referencer fortsat

9. Bohn A, Lukas RP, Breckwoldt J, Böttiger BW, Van Aken H. 'Kids save lives': why schoolchildren should train in cardiopulmonary resuscitation. *Curr Opin Crit Care* 2015;21:220–5.

10. Böttiger BW, Van Aken H. Training children in cardiopulmonary resuscitation worldwide. *Lancet* 2015;385:2353.

11. Böttiger BW, Van Aken H. Kids save lives – Training school children in cardiopulmonary resuscitation worldwide is now endorsed by the World Health Organization (WHO). *Resuscitation* 2015;94:A5–7.

12. Wissenberg M, Lippert FK, Folke F, et al. Association of national initiatives to improve cardiac arrest management with rates of bystander intervention and patient survival after out-of-hospital cardiac arrest. *JAMA* 2013;310: 1377–84.

13. Greif R, Lockey AS, Conaghan P, Lippert A, De Vries W, Monsieurs KG, Education and implementation of resuscitation section Collaborators. European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2015: Section 10. Education and implementation of resuscitation. *Resuscitation* 2015;95:288–301.

14. De Buck E, Van Remoortel H, Dieltjens T, et al. Evidence-based educational pathway for the integration of first aid training in school curricula. *Resuscitation* 2015;94:8–22.

15. Lukas RP, Van Aken H, Mölhoff T, et al. Kids save lives: a six-year longitudinal study of schoolchildren learning cardiopulmonary resuscitation: Who should do the teaching and will the effects last? *Resuscitation* 2016;101:35–40.

16. Plant N, Taylor K. How best to teach CPR to schoolchildren: a systematic review. *Resuscitation* 2013;84:415–21.

17. Kragholm K, Wissenberg M, Mortensen RN, et al. Return to work in out-of-hospital cardiac arrest survivors: a nationwide register-based follow-up study. *Circulation* 2015;131:1682–90.

B.W. Böttiger a,b,*,1

a European Resuscitation Council (ERC), Niel, Belgium
b Department of Anaesthesiology and Intensive Care Medicine, University Hospital and University of Cologne, Germany

L.L. Bossaert a,b

a European Resuscitation Council (ERC), Niel, Belgium
b University of Antwerp, Antwerp, Belgium

M. Castrén a,b

a European Resuscitation Council (ERC), Niel, Belgium
b Department of Emergency Medicine and Services, Helsinki University Hospital and Helsinki University, Helsinki, Finland

D. Cimpoesu a,b

a European Resuscitation Council (ERC), Niel, Belgium
b University of Medicine and Pharmacy Gr.T. Popa Iasi, Emergency Department – Emergency County Hospital Sf. Spiridon, Iasi, Romania
Editorial / *Resuscitation* 105 (2016) A1–A3 A3

M. Georgioua,b

a European Resuscitation Council (ERC), Niel, Belgium
b American Medical Center Cyprus, Nicosia University Medical School, Nicosia, Cyprus

For yderligere information om forfattere, se venligst

<https://www.erc.edu/index.php/doclibrary/en/viewDoc/2203/3/>

* Corresponding author at: Department of Anaesthesiology and Intensive Care Medicine, University Hospital of Cologne, Kerpener Straße 62, 50937 Köln, Germany

E-mail addresses: bernd.boettiger@uk-koeln.de

(B.W. Böttiger), sabine.wingen@uk-koeln.de (S. Wingen).

1 <http://anaesthesie.uk-koeln.de>

1. juni, 2016

Erklæringen er oversat fra engelsk til dansk af Dansk Råd for Genoplivning, september 2016

